

Heby kommuns författningssamling

Samhällsbyggnadsnämnden

ISSN 2000-043X

HebyFS
2023:21
Infördes i
författnings-
samlingen den
10 oktober
2023

Riktlinjer om skötsel av kommunens skog

Samhällsbyggnadsnämnden beslutade¹ 10 oktober 2023 om följande riktlinjer.

Inledning

Heby kommun ska verka för att skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas (Heby kommuns miljömål, ÖP). Den långsiktiga strategin ska vara att kostnaden för skogsskötsel och inkomster ifrån skogsråvara är jämn eller håller en positiv ekonomisk balans beräknat på en längre tidsperiod.

Syfte och målsättning

Kommunens strävan är att skapa naturrum med höga estetiska och ekologiska värden. Genom hela skogens generationstid ska ett pärlband av värdefulla platser i produktionsskogen skapas, skyddas och förbättras. Skogen ska vara en källa till fritidsaktiviteter, turism och förmedlandet av det kulturella arvet.

Kommunens markinnehav ska knytas samman och skogen ska göras tillgänglig genom sammanhängande ledssystem och korridorer av skog undantagna från konventionell skogsskötsel. Skogar värdefulla för friluftsliv och undervisning ska skötas så att dess värden bevaras. Skogar med höga naturvärden ska undantas från traditionellt skogsbruk och bara skötas i de fall där skötseln stärker de värden man vill bevara. Skogsbruket ska vara ståndsanpassat så att det anpassas till de speciella förutsättningar som råder på platsen. Skogsbruk undviks helt, eller utförs med stor försiktighet, på erosionskänslig mark.

Bevarandet av skog av rekreativmässiga skäl bör övervägas och prioriteras i de fall där det är ekonomiskt jämförbart med att bedriva skogsbruk. Förutsättningen för bevarandet av biologisk mångfald, ekosystemtjänster och estetiska värden är kunskapsbaserade beslut.

Omfattning

Riktlinjer om skötsel av kommunens skog gäller anställda, upphandlade skogsförvaltare, naturvårdsorganisationer och förtroendevalda i kommunen.

Definitioner

Tätortsnära skog innefattar skog 0-1 km ifrån bebyggelse.

Bebyggelsenära skog innefattar skog 0-30 m ifrån bebyggelse.

Friluftsskog är skog som används aktivt för friluftaktiviteter och/eller har potential för detta beroende på dess läge.

Målsättning enligt Agenda 30

I samråd med Länsstyrelsen, Naturvårdverket och Skogsstyrelsen arbetar kommunen för att skogens mångfald av livsformer och livsmiljöer skyddas och ges möjlighet till expansion. Detta innebär:

totalt stopp för skogsdikning, konstgödning, kemiska och biologiska bekämpningsmedel vilka på sikt förändrar markernas ursprungliga näringsstatus. Undantag görs för användning av BTI vid

myggbekämpning. Mark i anslutning till leder, vandringsstråk och bebyggelse undantas från konventionellt skogsbruk.

Sociala mål

Natur- och kulturvärden i tätortsnära skog ska beaktas och tillvaratas. Skogen ska utgöra gröna kilar i tätare bebyggelse, och knyta samman större sammanhängande naturområden med stigar för att stärka förutsättningar för folkhälsa.

Friluftsliv

Skogrefuger ska lämnas vid leder och motionsspår för att mildra effekten av skogsåtgärder. Vid skidspår kan dock träd tas bort om de försämrar snötillgången på spåret. Träd med ledmarkeringar undantas från avverkning, eller kapas ovanför ledmarkeringen. Leder ska hållas fria ifrån hinder som utgör olägenhet vid passage.

Bebyggelse-, tätorts- och friluftsnära skog

Traditionellt trakthygges-skogsbruk ska undvikas i dessa områden, istället ska skogen skötas med stor hänsyn till närboende och friluftslivet. Markberedning såsom harvning ska inte utföras i dessa skogar eller vid leder och motionsspår.

Pedagogik och information

Skolor och fritidsgårdar ska ges möjlighet att utveckla skolskogar för utomhuspedagogik, tematiska arbeten och lek. Skog med olika skogsbruk ska ges möjlighet att utvecklas och förevisas för att visa på olika skogliga åtgärder och dess resultat, speciellt i den skyddade naturen och i dess närhet.

Det ska finnas information om alla planerade åtgärder på kommunens hemsida, och om det anses angeläget också vid leder och friluftsområden. Informationen ska förklara hur, när och varför en åtgärd ska utföras, där en kommunikationsplan finns etablerad och används.

Ekologiska mål

Skötsel av skog ska inriktas till att bevara speciellt värdefulla karaktärer där skogens karaktär på ett område bibehålls. Större sammanhängande områden bör också prioriteras för att säkra framtida bestånd av flora och fauna.

Trädslag

Blandskog ska prioriteras där ståndorten tillåter. Monokulturer och främmande trädslag undviks och lokal genetisk variation mellan träd av samma art gynnas.

Skogsföryngring

Naturlig föryngring är att föredra och ska utnyttjas i så stor grad som möjligt där också andelen löv tillåts öka.

Markberedning ska användas mycket restriktivt och då utföras med största försiktighet och efter att bästa metod har diskuterats i fält. På lavrika marker ska markberedning undvikas. Senaste forskning och Skogsstyrelsens metodbeskrivning ska följas.

Plantering kan ske i undantagsfall där naturlig föryngring inte lyckas, för att antalet plantor per hektar ska motsvara Skogsstyrelsens normer. Vid plantering, naturlig föryngring och all gallring ska lövträd gynnas, speciellt ädla, grova och bärande trädslag. Vid röjning ska det prioriteras att behålla naturligt reproducerade plantor.

Minst 20 evighetsträd sparas per ha efter att fröträd avverkats för att bibehålla karaktären av skog och gynna biologisk mångfald och rekreation. De kvarstående träden sparas med fördel i grupper.

Delar av fastighet (naturreservat och Natura 2000-områden undantaget) som skadats av skadeinsekter får avverkas och bör sedan återbeskogas med blandskog, där det är möjligt.

Hänsyn vid åtgärder

Skotning av virke ska planeras så att körskador minimeras, där vintertid med frusen mark och sommartid på torr mark är lämpliga perioder. Skotning med häst ska uppmuntras, speciellt i naturreservat.

Ris från avverkning eller gallring bör användas för att skydda marken vid skogsåtgärder med tyngre maskiner såsom skördare och skotare.

Skydd av arter och miljöer

Skogsskötseln ska värna våtmarker, fuktpartier, bäckar, åar och öppna vattenspeglar i skogsmark, för att

speciellt gynna missgynnade arter såsom olika groddjur.

Grova träd som visar spår av att tidigare stått fritt ska sparas och friställas.

Gamla träd, hålträd, boträd och döda träd ska sparas vid skogsverksamhet. Död ved som grenar, toppar, och liknande lämnas kvar efter avverkning vilket förser marken med näringsämnen och utgör potentiella habitat för missgynnade arter.

Ädellövträd och s.k. bärande träd ska sparas.

Åsarna i landskapet bör visas speciell hänsyn pga vattentäkter och kulturella lämningar (Agenda 21). Vid avverkning, gallring och övriga skogsåtgärder i Natura 2000-områden ska kommunen kommunicera med Länsstyrelsen och Skogsstyrelsen utöver avverkningsanmälan.

Förekomst av nyckelbiotoper, rödlistade arter, fridlysta arter och utpekade ansvarsarter och naturtyper ska väga tungt vid beslut om avverkning och andra åtgärder. Skogsridåer lämnas eller skapas vid sjöar, vattendrag och mossmarker samt mot öppen mark som exempelvis åker och ängsmark.

Ekonomiska mål

Kommunens skogsinnehav ska sträva efter en kontinuitet i skogen såväl som en kontinuitet i ett uttag av kapital ifrån skogen. Den långsiktiga strategin ska vara att kostnaden för skogsskötseln och inkomster ifrån skogsråvara är jämn eller håller en positiv ekonomisk balans beräknat på generationstiden ifrån planta till moget träd. Denna ekonomiska balans ska gälla kommunens skogsinnehav, där skog som åtnjuter naturskydd är exkluderat i detta krav.

Planering

Skogsåtgärder planeras varje år genom att skogsbolaget som kommunen upphandlat skötsel med, kommunen och Upplandsstiftelsen träffas och går igenom planerade åtgärder utifrån skogsbruksplanen. Alla bestånd som berörs ska besökas i fält, där åtgärder planeras mer detaljerat. Värdefull natur utöver det som ska undantas från åtgärd enligt lag ska anvisas av kommunen vid fältbesök genom snitsling eller skriftligt direktiv.

Specifika önskemål och krav tas fram för varje bestånd/åtgärd och förmedlas skriftligt till skogsbolaget eller person som ska utföra åtgärden genom ett beståndsdirektiv. Skogsbolaget är skyldigt att delge kommunen i god tid innan skogsverksamhet utförs. En arbetsgång för det årliga arbetet med skogliga åtgärder tas fram av mark- och planeringsenheten.

Skogsbruksplanen ska användas som underlag vid arbete med detalj- och översiktsplanering.

Uppföljning

Kommunen besöker alla bestånd efter utförd åtgärd för att kontrollera att arbetet utförts som överenskommet. Vid skogsverksamhet ska skogsbolaget se till att kommunens riktlinjer och beståndsdirektiven följs. Undantag från ovanstående ges vid ex. stormfällning och andra frågor som kräver snabba åtgärder, dock ska alla åtgärder kommuniceras med kommunen innan de utförs.

Skogspolicyn ska uppdateras minst en gång varje mandatperiod med ny kunskap som framkommer för att nå nationella och lokala miljömål, mål för Agenda 30-arbetet, och Heby kommuns miljö- och energimål.

Kommunens skogsgrupp under ledning av chefen för Mark- och planeringsenheten ansvarar för uppföljningen, administration och att ett möte hålls årligen om planerade och utförda skogsverksamheter.

Dessa riktlinjer träder i kraft den 10 oktober 2023

Per Möller
Ordförande i samhällsbyggnadsnämnden

Åsa Nylander
Förvaltningschef